Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31794

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i, 2005 y?l?nda S. Ersoy taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, tüketici e?itimi konular?na ili?kin ilkö?retim ö?rencilerinin sahip olduklar? bilgi düzeylerini ve bu konulara yönelik geli?tirdikleri tutumlar? ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin tüketici haklar?, sorumluluklar? ve genel tüketici davran??lar?na dair bili?sel ve duyu?sal e?ilimlerini nicel olarak belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Bu araç, e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve ö?rencilerin tüketici okuryazarl??? alan?ndaki geli?imlerini izlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tüketici e?itimi, tutum ölçe?i, bilgi düzeyi, ilkö?retim ö?rencileri, yap? geçerlili?i, faktör analizi, güvenilirlik.

Yazarlar

S. Ersoy

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, ilkö?retim kademesindeki ö?rencilerin tüketici bilinci ve e?itimi kapsam?nda edindikleri bilgileri ve bu bilgilerin davran??a dönü?me potansiyeli olan tutumlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, e?itimcilerin ve politika yap?c?lar?n, tüketici e?itimi müfredat?n?n hedeflenen bilgi ve tutum de?i?ikliklerini ba?ar?p ba?armad???n? belirlemesine olanak tan?r.

Ölçek, ö?rencilerin tüketici davran??lar?na yönelik mevcut durumlar?n? saptayarak, gelecekteki e?itim ihtiyaçlar?n? ve müdahale alanlar?n? belirlemek için temel veriler sa?lamaktad?r.

Yap?

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i, ad?ndan da anla??laca?? üzere, iki temel psikolojik yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r: **Tüketici Bilgisi** (bili?sel alan) ve **Tüketici Tutumu** (duyu?sal alan). Tüketici Bilgisi boyutu, ö?rencilerin temel tüketici haklar?, etik tüketim ilkeleri ve bilinçli al??veri? stratejileri hakk?ndaki nesnel bilgilerini de?erlendirir.

Tüketici Tutumu boyutu ise, ö?rencilerin tüketici rollerine kar?? gösterdikleri e?ilimleri, olumlu veya olumsuz duygusal tepkileri ve davran??sal niyetleri ölçer. Bu tutumlar genellikle çevreye duyarl?l?k, kaynaklar? verimli kullanma ve etik sorumluluk gibi konular? kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, psikometrik aç?dan sa?laml???n? kan?tlamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ara?t?rmac?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini incelemek için yayg?n olarak yap? geçerlili?i yöntemini kullanm??t?r.

Yap? geçerlili?inin incelenmesinde temel olarak Faktör analizi yöntemi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek geli?tirme sürecinde, maddelerin alt?nda yatan teorik faktörlerle olan ili?kilerini ortaya koymak ve ölçe?in boyut yap?s?n? belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Tutum ölçe?i bölümü için hesaplanan iç tutarl?l?k güvenilirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha) 0.65 olarak bulunmu?tur.

Elde edilen bu Alpha de?eri (0.65), ölçe?in kabul edilebilir düzeyde, ancak orta düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir. Psikometrik literatürde 0.70 ve üzeri de?erler genellikle iyi güvenilirlik olarak kabul edilse de, 0.60-0.70 aral??? sosyal bilim ara?t?rmalar?nda özellikle yeni geli?tirilen ölçekler için s?kl?kla orta düzey güvenilirlik olarak yorumlanmaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini desteklemek amac?yla Faktör analizi kullan?lm??t?r. Faktör analizi, sosyal bilimlerde karma??k bili?sel veya psikolojik bir yap?y? ölçülebilir ve gözlenebilir de?i?kenlerle aç?klamay? amaçlar.

Ara?t?rmac?, maddelerin ta??d??? faktör yüklerini inceleyerek, maddeler aras?ndaki ili?ki düzeylerine dayal? olarak temel faktörleri belirlemi?tir. Kendi aralar?nda yüksek korelasyon gösteren ve ayn? yap?ya hizmet eden maddeler, ilgili faktörleri olu?turarak ölçe?in nihai boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm??t?r. Bu yöntem, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? içerip içermedi?ini do?rulamaya yard?mc? olmu?tur.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 3-noktal? Likert Ölçe?i (Kat?lm?yorum=1 puan, Karars?z?m=2 puan, Kat?l?yorum=3 puan)

Language Available: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: Ö?renciler

Age Group: ?lkö?retim ö?rencileri (Primary School Age)

Population Details: Ersoy'un (2005) doktora tezinde kullan?lan örneklem grubu ilkö?retim ö?rencilerinden olu?maktad?r.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan bilgi ve tutum de?erlendirme formu.

Anahtar Kelimeler

Tutum, bilgi, tüketici haklar?, ilkö?retim, psikometri, Cronbach's Alpha, e?itim bilimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez Kayna??)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, S. Ersoy'un 2005 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir. Kullan?m ücreti bilgisi bulunmamaktad?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir. Orijinal PDF: tuketici-egitimine-yonelik-bilgi-ve-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ersoy, S. (2005). *?lkö?retim ö?rencilerinin tüketici e?itimine yönelik bilgi ve tutum düzeyleri* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

ARABPSYCHOLOGY.COM

be changed in any way.

Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri (sorular) sa?lanmam??t?r. Maddeler, Ersoy'un (2005) doktora tezinin eklerinde veya ilgili bölümlerinde yer almaktad?r. Akademik etik gere?i, maddelerin tamam?na eri?im için kaynak teze ba?vurulmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM